

התרומה הבלתי צפויה של טראמפ למדינת ישראל

written by פרופ' זכי שלום | 21.01.2026

רבים עוסקים בימים אלה בהערכת השנה הראשונה לכהונת הנשיא טראמפ. אין ספק ששנה זו היתה רוויה בפעילות דיפלומטית צבאית, משפטית משטרתית וכלכלית עמוסה מאוד של הבית הלבן, מחלקת המדינה ומחלקת המלחמה (לשעבר ההגנה), הן בתחום מדיניות הפנים והן בתחום מדיניות החוץ.

בהקשר הישראלי, כניסתו של הנשיא טראמפ לבית הלבן סימנה מפנה חיובי מאין כמוהו. מנקודת ראותה של מדינת ישראל, טראמפ העניק לישראל לגיטימציה מלאה לפעול בכל שבע זירות הלחימה שנפתחו נגדה מאז ה-7 באוקטובר 2023. הוא הרחיק לכת וסיפק גם הכלים הנדרשים לנו לשם כך. הוא הבהיר מספר פעמים שאם החמאס לא יענה לתביעותיו ייפתחו עליו "שערי גיהנום".

ישראל, למרבה ההפתעה, השכילה לממש את ההרשאה שנתן לה הנשיא טראמפ באורח חלקי בלבד. התוצאה היא שהחמאס עדיין שולט ברצועת עזה ביד רמה. נכון, יכולותיו קוצצו במידה רבה, הוא אינו יכול לשבש את מרקם החיים בישראל באמצעות ירי מסיבי של טילים; ואולם הוא עדיין נחשב לפרטנר לכל הסדר. הוא נהנה מתמיכה משמעותית של מדינות רבות עוצמה במזרח התיכון וביניהן טורקיה, קטר מצרים וסעודיה, ועדיין מבטא התנגדות חד משמעית לתביעה הישראלית-אמריקנית להתפרק מנשקו. כלל לא ברור אם בסופו של דבר הוא "יריס ידיים" ויתפרק מנשקו מרצונו, או שיעדיף לשוב למערכה כוללת נגד ישראל.

המתנות הסמויות של טראמפ

תרומתו העיקרית של טראמפ במהלך השנה האחרונה הייתה המתקפה המשותפת לישראל ולארצות הברית על אתרים אסטרטגיים באיראן, ובראשם מתקני הגרעין של איראן שהציבו איום קיומי על ישראל.

ואולם מעבר לאירועים האסטרטגיים בעזה ובאיראן, העניק טראמפ לישראל "מתנות סמויות" שטרם קיבלו את תשומת הלב שהם ראויים לה. תביעתו של טראמפ לשליטה על גרינלנד רחוקה לכאורה מאוד ממנעד האינטרסים הלאומיים של ישראל; אך בפועל יש לה חשיבות עצומה עבורנו.

מאז שהסתיימה מלחמת ששת הימים חוזרת הקהיליה הבינלאומית כולה על העיקרון שהשטחים שנכבשו במהלך המלחמה הם מעין פיקדון, שישראל תצטרך להשיב לבעליהם כש"יבוא שלום על

ארץ". החלטת מועצת הביטחון 242 נתנה לכך ביטוי מפורש "בהדגשת אי־קבילות רכישת שטחים באמצעות מלחמה". בעקבות יזמו כמעט כל הנשיאים בבית הלבן תכניות להסדר שהתבססו על נסיגה ישראלית מהשטחים. גם ממשלת ישראל אימצה תפיסה זו, לפחות באורח חלקי, בהחלטת הממשלה מ-19 ביוני 1967, המביעה נכונות לנסיגת ישראל לגבול הבינלאומי עם מצרים וסוריה בתמורה להסדר שלום.

תביעתו של טראמפ לקבל ריבונות על גרינלנד, או לפחות שליטה צבאית, בתחילה זכתה לקיתונות של בוז ולגלוג, אך נראית היום הרבה יותר ממשית. נציגים בכירים של ממשלת דנמרק מנהלים לאחרונה משא ומתן אינטנסיבי עם נציגי הנשיא טראמפ בסוגיה זו. ממשל טראמפ מצדיק תביעה זו בשיקולים ביטחוניים.

נקודה זו רבת חשיבות למדינת ישראל. לכולם ברור שמנעד הסיכונים העומד בפני מדינת ישראל גבוה בהרבה מזה של ארצות הברית, אך כעת יש לישראל "חבל חזק" להיתלות בו לכשתרצה לממש תביעת בעלות על יהודה ושומרון, ועל השטחים עליהם השתלטה במהלך מלחמה זו ברצועת עזה, בסוריה ובלבנון.

פעילותה הצבאית של ארה"ב מול ונצואלה, ובעיקר חטיפתו של נשיא המדינה מדורו, נותנים ביטוי מובהק לעקרון של "אמריקה פירסט", שאותו הדגיש הנשיא טראמפ כבר בימים הראשונים לכהונתו כנשיא. אחת ההשלכות כבדות המשקל של מגמה זו היא הצבת צרכי הביטחון של ארצות הברית מעל לעקרונות המשפט הבינלאומי. מנקודת ראותה של מדינת ישראל, משמעות הדבר היא הרחבה רבה של יכולת התמרון הצבאית שלה במצבי מלחמה, שצומצמה במידה זו או אחרת, בשל שיקולים משפטיים.

הקמת "מועצת השלום", שאמורה לעסוק בהסדרת מצבים של משבר מלחמתי ברצועת עזה (ובהמשך ² גם באזורי עימות אחרים בעולם), עשויה לשחרר את ישראל מכבלי הארגון המפגין כלפיה מידה רבה של עוינות, ובכך להרחיב עוד יותר את מרחב התמרון שלה.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 20 לינואר 2026.